

De maat is vol!

Toolkit Openbare orde en Veiligheid

CDA

Tweede Kamerfractie

De maat is vol!

Hoewel de misdaadcijfers al jaren een dalende trend laten zien, is het gevoel totaal anders. Sinds 2002 zijn in Nederland ieder jaar minder Nederlanders slachtoffer van een misdrijf. Nederlanders geven ook aan dat zij zich veiliger voelen. Maar deze cijfers zeggen dus niet alles. Integendeel, te veel Nederlanders hebben nog steeds in hun eigen buurt te kampen met overlast, verloedering en criminaliteit. En juist deze verloedering van de openbare ruimte zorgt voor toenemende gevoelens van onbehagen en onvrede.

Het gebeurt te vaak dat steden en dorpen worden geterroriseerd door groepen jongeren. Soms halen de berichten het landelijke nieuws, denk aan Oosterwei in Gouda of aan Kanaleneiland in Utrecht. Maar veel vaker haalt de criminaliteit en overlast alleen de politiestatistieken. Achter alle incidenten, of ze nu het nieuws halen of niet, zit persoonlijk leed van slachtoffers. Bewoners die zich niet meer veilig voelen in hun eigen wijk. Voor het CDA is de maat vol! Agressie, criminaliteit en asociaal gedrag horen niet in onze wijken.

Het CDA heeft recent het plan gelanceerd om overlastgevende jeugdbendes uit wijken te halen en op te voeden in kampen. Jongeren die zich niet aan regels willen houden, worden heropgevoed. Ook heeft het CDA ervoor gepleit om geweld tegen politieagenten veel zwaarder te bestraffen dan nu het geval is.

Dit zijn voorstellen die wat het CDA betreft zo snel mogelijk in daden moeten worden omgezet. Maar het aanpakken van onveiligheid is ook een zaak van het gebruiken van bestaande mogelijkheden. Maatregelen die klaarliggen om op lokaal niveau gebruikt te worden. Burgemeesters zijn de afgelopen jaren voorzien van een ruim gevulde gereedschapskist om de openbare orde en veiligheid in hun gemeente te handhaven. Het CDA vindt dat burgemeesters deze mogelijkheden meer moeten gebruiken. Op dit moment is er nog veel onbekendheid en onwennigheid om de mogelijkheden ten volle te benutten. In deze notitie geeft het CDA de belangrijkste mogelijkheden op het gebied van openbare orde en veiligheid in een notendop weer. Voor de veiligheid in de Nederlandse dorpen en steden is het goed als deze 'toolkit' zo veel mogelijk wordt gebruikt.

Daarom bieden we al onze lokale raadsfracties deze toolkit aan, zodat zij het college kunnen aanspreken op het gebruiken van de mogelijkheden die er zijn. Indien daarbij knelpunten blijken te zijn in het toepassen van de mogelijkheden dan horen wij dat als Tweede Kamerfractie graag terug. Dan kunnen wij waar nodig de maatregelen en mogelijkheden verder aanscherpen.

1. Preventief fouilleren

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom heeft de CDA-fractie in 1999 het initiatief genomen om preventief fouilleren op wapens mogelijk te maken. In gebieden die de burgemeester heeft aangewezen als veiligheidsrisicogebied is dat nu mogelijk. Dat kunnen bijvoorbeeld gebieden zijn met drugsoverlast of veel uitgaansgelegenheden.

Uit onderzoek in Rotterdam is gebleken, dat preventief fouilleren werkt. Het wapenbezit neemt af en het aantal aangiftes van straatroof en berovingen daalt. Bewoners vinden het belangrijk dat de politie juist hiertegen effectief optreedt.

2. Cameratoezicht

Het CDA vindt dat er voldoende politieagenten op straat moeten zijn. Camera's zijn extra ogen en oren voor de politie. Daarom is cameratoezicht een belangrijk hulpmiddel voor beveiliging van de openbare ruimte en opsporing van criminelen. Het is onderdeel van een breder pakket aan veiligheidsmaatregelen. Camera's moeten optimaal worden benut om criminelen aan te kunnen pakken. Daarom heeft de CDA-fractie er bijvoorbeeld met succes voor gepleit om de bewaartermijn van de beelden te verlengen. Ook heeft het CDA gepleit voor de toepassing van automatische nummerbordherkenning door de politie. In dit verband mag privacy niet worden uitgespeeld tegen veiligheid.

3. Bestuurlijke ophouding

Bij (dreiging van) grote ongeregelheden is er de mogelijkheid om overlastgevende groepen vast te houden of in te sluiten. Bijvoorbeeld bij voetbalsupporters of demonstranten die duidelijk uit zijn op rellen, kan de burgemeester op deze manier verstoring van de openbare orde voorkomen.

4. Noodverordeningen

Als de burgemeester vreest voor ongeregelheden, kan hij een noodverordening vaststellen. De gemeenteraad moet een noodverordening bekrachtigen. Soms kan het nodig zijn om de openbare orde te handhaven, zoals in Leiden met de jaarwisseling, in de Haarlemmermeer na de ramp met het toestel van Turkish Airlines, in Amsterdam bij de Dodenherdenking op de Dam (toen de politie extra alert was na de aanslag op Koninginnedag in Apeldoorn) en in 's-Hertogenbosch om een confrontatie tussen extreem rechtse en extreem linkse demonstranten te voorkomen.

5. Sluiting van (drugs)panden

Panden kunnen worden gesloten in opdracht van de burgemeester. Rotterdam werkt bijvoorbeeld op een bijzondere manier aan het verbeteren van de veiligheid. Dat gebeurt met interventieteams die problemen in straten huis-voor-huis aanpakken.

6. Bestandenaanpak

Ook de bestandenaanpak is een bijzondere manier om de veiligheid te vergroten. Bij de bestandenaanpak worden nieuwe inschrijvingen in de bevolkingsadministratie streng gecontroleerd om illegale bewoning te voorkomen.

Dit kan bijvoorbeeld gebruikt worden bij overlast van beluizen, illegale logementen en gasthuizen.

7. Huisverbod

Waar een ernstige dreiging van huiselijk geweld bestaat, heeft de burgemeester de mogelijkheid een huisverbod op te leggen. Degene die een gevaar vormt voor de rest van het gezin mag dan een tijdje het huis niet in of contact hebben met het gezin. De veiligheid van de slachtoffers wordt hiermee vergroot.

8. Gebiedverbod / meldingsplicht / groepsverbod / gezagsmaatregel 12-minners

Om ernstige vormen van overlast aan te pakken kunnen burgemeesters preventief optreden. Is het bijvoorbeeld normaal, dat na een voetbalwedstrijd het stadion wordt afgebroken en treinstellen worden vernield? Zo kan een stadion- en gebiedsverbod opgelegd worden. Ook kunnen burgemeesters iemand verplichten zich tijdens een bepaald evenement bij de politie te melden, zodat diegene niet de straat op kan. Verder kan de burgemeester mensen een groepsverbod opleggen en kunnen kinderen tot twaalf jaar 's avonds van straat gehaald worden.

9. Doorzettingsmacht naar (jeugdzorg)instellingen op casusniveau

Burgemeesters hebben doorzettingsmacht gekregen. Hiermee kunnen in het uiterste geval instellingen worden gedwongen om mee te werken aan een oplossing als een jonge overlastpleger geen goede zorg krijgt. Ook kunnen gezinnen die overlast veroorzaken uit huis worden geplaatst. In de *Wet op de Jeugdzorg* is opgenomen dat een burgemeester kan aangeven wie zorg moet dragen voor de oplossing als adequate zorg niet tot stand komt.

10. Gedwongen opvoedingsondersteuning / OTS

De ouders van overlastgevende jongeren moeten worden betrokken bij aanpak van het criminele gedrag. Ze kunnen worden verplicht een gezinscoach in huis te nemen die helpt bij de opvoeding. Mochten de problemen thuis zo groot zijn dat kinderen voor overlast blijven zorgen, dan kan een kind onder toezicht worden gesteld.

11. Woningssluiting / uithuisplaatsing / herhuisvesting

Asociale gezinnen die zich niet aan de regels willen houden, kunnen worden aangepakt door woningssluiting. Het sluiten van woningen is mogelijk wanneer duidelijk is dat er maatschappelijk onaanvaardbare overlast is. Een aantal gemeenten heeft al zogenoemde 'hufferwoningen' voor asociale burgers, die hun omgeving extreem veel overlast bezorgen.

12. Wet Bibob

Criminelen moeten worden aangepakt door politie en justitie, maar ook door de gemeente. Bedrijven kunnen een dekmantel vormen voor criminele activiteiten. Daarom kunnen met de wet Bibob (bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) vergunningen, subsidies of opdrachten worden geweigerd of

ingetrokken. Wanneer de burgemeester twijfelt of een bepaalde activiteit wel in de haak is, kan hij van dit instrument gebruik maken.

13. Bestuurlijke boete/bestuurlijke strafbeschikking

Politie moet efficiënt worden ingezet. Daarom is er vaak onvoldoende capaciteit voor kleinere (maar daarom niet minder ergernis gevende) overtredingen als wildplassen, hondenpoep en graffiti. Gemeenten kunnen zelf kiezen voor extra toezicht, als de opbrengst van boetes in de gemeentekas vloeit. Daarom is de CDA-fractie voor bestuurlijke boete en bestuurlijke strafbeschikking. Politie en gemeentelijke toezichthouders vullen elkaar aan. Veiligheid moet in dit verband breder worden verstaan als leefbaarheid.

14. Ex-delinquenten

Mensen voelen zich niet veilig met ex-delinquenten in de buurt. In een aantal gemeenten is daarover de laatste jaren ophef geweest, bijvoorbeeld als het ging om veroordeelde pedofielen. Daarom is het goed, dat de burgemeester door Justitie wordt geïnformeerd, als ex-delinquenten die tenminste een jaar hebben gezeten voor zedendelicten of geweldsmisdrijven vrij komen. De burgemeester kan dan bijvoorbeeld de wijkagent informeren, zodat die alert is. Binnenkort start een proef.

15. Coffeeshops

Als coffeeshops zich niet aan de regels houden kan de burgemeester ze sluiten. We hebben een aantal afspraken gemaakt:

- Er mag geen reclame worden gemaakt;
- Er geen harddrugs mag worden verkocht;
- Overlast moet worden tegengegaan;
- Jongeren onder de achttien jaar mogen niet worden toegelaten;
- Er mag niet meer dan 5 gram per keer worden verkocht en er mag niet meer dan 500 gram op voorraad zijn.

Ook hebben we afgesproken dat coffeeshops niet dichterbij dan 250 meter van scholen mogen staan.